

Inhalt

Vorwort **6**
Legende **10**

EINLEITUNG 14

Über die spezifischen Eigenheiten der nordsiebenbürgischen Orgellandschaft **16**
Das Positiv, ein typisches Instrument in Nordsiebenbürgen **20**

CHRONOLOGIE DES NORDSIEBENBÜRGISCHEN ORGELBAUS 24

Anfänge der siebenbürgischen Orgelkultur **24**
Anonyme Positive vor 1800 **30**
Deutsche Meister aus Südsiebenbürgen zwischen 1750 und 1820 **36**
Lokale Meister des 18. Jahrhunderts **46**
Burzenländer Meister um 1800 **52**
Lokale Meister des 19. Jahrhunderts **62**
Großwardeiner Meister des 19. Jahrhunderts **84**
Deutsche Meister aus Südsiebenbürgen zwischen 1840 und 1900 **106**
Szekler Meister zwischen 1840 und 1900 **114**
Österreichische Meister in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts **140**
Anonyme Autoren des 19. Jahrhunderts **148**
Entwicklung eines neuen Orgeltyps um 1900 **156**
Meister der Jahrhundertwende aus dem Gebiet des heutigen Ungarn **162**
Lokale Meister um die Jahrhundertwende **172**
Burzenländer und Szekler Meister um die Jahrhundertwende **184**
Die Orgelfabriken in der Epoche der Industrialisierung **192**
Die nordsiebenbürgische Orgellandschaft in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts **222**
Die nordsiebenbürgische Orgellandschaft in der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts **228**
Denkmalpflege, importierte Orgeln und Neubauten nach 1989 **236**

STATISTIKEN UND SCHLUSSFOLGERUNGEN 252

Probleme und mögliche Lösungen **260**

ANHANG 262

Literatur- und Quellenverzeichnis **262**
Personen- und Firmennamen-Register **272**
Ortsnamenverzeichnis **272**

Tartalom

Előszó 7

Magyarázatok és rövidítések 11

BEVEZETÉS 14

Az észak-erdélyi orgonatáj jellegzetességeiről 17

A pozitív, Észak-Erdély jellemző hangszertípusa 21

AZ ÉSZAK-ERDÉLYI ORGONAÉPÍTÉSZET TÖRTÉNETE 25

Az erdélyi orgonakultúra kezdetei 25

Ismeretlen mesterek 1800 előtt készült pozitívjai 31

Dél-erdélyi német mesterek 1750–1820 között 37

Helyi mesterek a 18. században 47

Barcasági mesterek 1800 körül 53

Helyi mesterek a 19. században 63

Nagyvárad mesterek a 19. században 85

Dél-erdélyi német mesterek 1840–1900 között 107

Székelyföldi mesterek 1840–1900 között 115

Osztrák mesterek a 19. század második felében 141

Ismeretlen mesterek a 19. században 149

Új orgonatípus kialakulása 1900 körül 157

A századforduló mesterei a mai Magyarországi területéről 163

Helyi mesterek a századfordulón 173

Barcasági és székelyföldi mesterek a századfordulón 185

Az iparosodás korának orgonagyárai 193

Az észak-erdélyi orgonatáj a 20. század első felében 223

Az észak-erdélyi orgonatáj a 20. század második felében 229

Műemlékvédelem, import-orgonák és új művek 1989 után 237

STATISZTIKA ÉS KÖVETKEZTETÉSEK 253

Problémák és lehetséges megoldásaik 261

FÜGGELÉK 262

Irodalomjegyzék és források 262

Személy- és cégnévjegyzék 272

Helynévmutató 272